

IZVJEŠTAJ
sa XIV sastanka Pododbora za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama
kandidatima
videokonferencija, 5. oktobar 2021.

SADRŽAJ:

1. UVOD I OSNOVNE PORUKE PODODBORA	2
2. SLOBODNO KRETANJE ROBE.....	3
3. PREDUZETNIČKA I INDUSTRIJSKA POLITIKA.....	4
4. TRGOVINA.....	5
5. CARINE.....	6
6. OPOREZIVANJE	8

1. UVOD I OSNOVNE PORUKE PODODBORA

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) u punoj primjeni je od 1. maja 2010. godine. Kako bi se obezbijedilo pravilno i potpuno sprovođenje SSP-a, formirano je sedam pododbora. Sastanci pododbora imaju za cilj informisanje Evropske komisije (EK) o najvažnijim crnogorskim reformama, kao i praćenje implementacije SSP-a i završnih mjerila za konkretna poglavlja. Do sticanja punopravnog članstva u EU održavaće se jednom godišnje.

Jedan od sedam pododbora je **Pododbor za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima. Četrnaesti sastanak ovog Pododbora, kojim koordinira Ministarstvo ekonomskog razvoja, održan je 5. oktobra 2021.** godine u Podgorici, u formatu videokonferencije. U nadležnosti Pododbora su sledeća pregovaračka poglavlja:

- Poglavlje 1 – Slobodno kretanje robe
- Poglavlje 16 – Oporezivanje
- Poglavlje 20 – Preduzetnička i industrijska politika
- Poglavlje 29 – Carinska unija i
- Poglavlje 30 – Vanjski odnosi

U sastavu rukovodnog tima Pododbora za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima bili su:

- **Jelena Janković**, v.d. generalne direktorice Direktorata za trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom, predsjedavajuća;
- **Aida Salagić**, načelnica u Direktoratu za trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom, sekretarka;
- **Lidija Lakić**, samostalna savjetnica u Odjeljenju za EI;
- **Jelena Ćipović**, samostalna savjetnica u odjeljenju za EI;

U ime Evropske unije, sastankom je predsjedavala **Barbara Jesus-Gimeno**, zamjenica šefice Jedinice za Crnu Goru i Srbiju u Generalnom direktoratu za susjedsku politiku i pregovore o proširenju, dok je u ime Crne Gore sastankom predsjedavala Jelena Janković Kostić, v.d. direktorica Direktorata za trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom u Ministarstvu ekonomskog razvoja Crne

Gore.

Usvojen je dnevni red i konstatovano prethodno zajedničko usvajanje zapisnika Pododbora za 2020. godinu.

Evropska komisija (EK) je zahvalila Crnoj Gori na opsežnom doprinosu i odgovorima na dodatna pitanja, u pisanoj formi. Istaknuto je da je prevazilaženje uticaja pandemije COVID-19 i dalje prioritet i da je u ovoj oblasti EU pružila značajnu podršku, uključujući Ekonomski i investicioni plan za Zapadni Balkan. EK je naglasila da će njen sledeći Izveštaj kao dio paketa proširenja EU, pružiti detaljan pregled stanja i preporuke za napredak na putu ka EU. Ukazano je na značaj funkcionisanja javne uprave i zadržavanja stručnosti i znanja u institucijama, kako bi se nadogradila dosadašnja dostignuća.

U ime crnogorske delegacije, Zamjenik glavne pregovaračice, **Marko Mrdak** je istakao da je Crna Gora nastavila da ispunjava obaveze na putu ka članstvu u EU, slijedeći preporuke narednog Izveštaja. On je saopštio napredak u poglavljima koja pokriva Pododbor. U oblasti slobode kretanja robe, on je istakao novi Nacrt zakona o standardizaciji koji čeka na usvajanje u Skupštini, kao i tekući proces pridruživanja Crne Gore CEN-u i CENELEC-u i implementaciju zakonodavstva EU o hemikalijama. Po pitanju poreza, osvrnuo se na projekat elektronske fiskalizacije, kao i na planirano donošenje Zakona o poreskoj administraciji i njegov značaj za unaprjeđenje naplate poreza i suzbijanje pranja novca. Što se tiče preduzetništva i industrijske politike, istakao je fokus Crne Gore na rješavanje završnog mjerila kroz poboljšanje i implementaciju relevantnih strategija. U oblasti carina osvrnuo se na reformu administracije, kao i na ulogu novog subjekta u postizanju dobrih rezultata u pogledu oduzimanja droga i regulisanja prometa duvana. A što se tiče trgovinske politike, istakao je kontinuirane napore Crne Gore da svoju politiku uskladi sa EU, uključujući i STO.

2. SLOBODNO KRETANJE ROBE

EK je konstatovala da je ova tačka dnevnog reda na zadovoljavajući način pokrivena pisanim doprinosom Crne Gore i odgovorima na dodatna pitanja. Naglašeno je da je adekvatan nivo osoblja u infrastrukturi kvaliteta Crne Gore važan za djelotvornu implementaciju pravne tekovine EU. Podstakla je Crnu Goru da nastavi sa usklađivanjem nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u okviru Poglavlja 1, kako je predviđeno njenim akcionim planom. Takođe je pozvala Crnu Goru da podnese EK konačne verzije relevantnih zakona na engleskom nakon njihovog usvajanja u Parlamentu, uključujući Zakon o standardizaciji i Zakon o potvrđivanju Konvencije o osnivanju Međunarodne organizacije za zakonsku metrologiju. Konačno, EK je istakla koliko je značajno da Crna Gora obezbijedi implementaciju i primjenu usklađenog zakonodavstva o upravljanju hemikalijama sa regulatornim okvirom EU i da preduzme neophodne korake kako bi osigurala da Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME) postane punopravni član Evropskog komiteta za standardizaciju (CEN) i Evropskog komiteta za elektrotehničku standardizaciju (CENELEC).

Crna Gora je izjavila da se slaže sa tačkama koje je iznijela EK, potvrđujući da ima za cilj unaprjeđenje administrativnih kapaciteta i sprovođenje zakona u cilju postizanja opipljivog napretka do sledećeg sastanka Pododbora.

Operativni zaključci:

1. *Crna Gora će nastaviti sa usklađivanjem nacionalnog zakonodavstva sa pravnim tekovinama EU kako je predviđeno njenim akcionim planom iz Poglavlja 1- Slobodno kretanje robe;*
2. *Crna Gora se obavezuje da dostavi EK konačne verzije relevantnih zakona na engleskom nakon njihovog usvajanja od strane Parlamenta, uključujući Zakon o standardizaciji i Zakon o potvrđivanju Konvencije o osnivanju Međunarodne organizacije za zakonsku metrologiju.*
3. *Crna Gora će obezbijediti implementaciju i primjenu usklađenog zakonodavstva o upravljanju hemikalijama sa regulatornim okvirom EU.*
4. *Crna Gora će preduzeti neophodne korake kako bi osigurala da Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME) postane punopravni član Evropskog komiteta za standardizaciju (CEN) i Evropskog komiteta za elektrotehničku standardizaciju (CENELEC).*

3. PREDUZETNIŠTVO I INDUSTRIJSKA POLITIKA

EK je konstatovala da je ova tačka dnevnog reda na zadovoljavajući način pokrivena pisanim doprinosom Crne Gore i odgovorima na dodatna pitanja. Prepoznala je napredak ostvaren u sprovođenju industrijske politike i razvoju hitne podrške preduzećima tokom pandemije COVID-19, pozivajući Crnu Goru da obavještava EK o dešavanjima u ovoj oblasti. Takođe je pozdravila organizacione promjene koje je Crna Gora sprovela u institucionalnim organima, izražavajući nadu da će one dovesti do poboljšane koordinacije u nekoliko oblasti politike koje utiču na konkurentnost preduzeća. S tim u vezi, EK je ohrabrila Crnu Goru da nastavi da unaprjeđuje međuresornu i unutarministarsku saradnju na tehničkom i političkom nivou kako bi osigurala konzistentnost između različitih nacionalnih strategija i programa, uključujući industrijsku politiku, pametnu specijalizaciju i Program ekonomskih reformi. Konačno, u kontekstu zakonodavnog usklađivanja sa Direktivom o borbi protiv kašnjenja u plaćanju, EK je primila k znanju opredijeljenost crnogorskih vlasti da po završetku konsultacija sa Komisijom podijele Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza.

Crna Gora je potvrdila svoju namjeru da slijedi preporuke EK, sa posebnim fokusom na industriju i pametnu specijalizaciju, uključujući veze i sinergije između njih. Takođe je navedeno da su veze sa ERP-om osigurane kroz konsultativni mehanizam na nivou koordinatora. Crna Gora je pokrenula pitanje da li je formiranje Nacionalnog odbora za produktivnost neophodno i da li EK može da podijeli iskustva iz drugih zemalja i da dobije preporuke. EK se obavezala da će po ovom pitanju pružiti podršku u pisanoj formi, na zahtjev Crne Gore, a ako je potrebno i putem videokonferencije. Crna Gora je naznačila da će DG GROW pružiti informacije o specifičnim pitanjima u vezi sa turizmom.

Operativni zaključci:

1. *Crna Gora će nastaviti da jača administrativne kapacitete Direkcije za unaprjeđenje konkurentnosti.*
2. *Crna Gora će nastaviti da povećava broj javnih inicijativa koje imaju za cilj unaprjeđenje konkurentnosti i internacionalizacije MSP.*

3. *Crna Gora će dostaviti nacrt Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza na povratnu informaciju Komisiji, nakon završetka konsultacija.*
4. *Crna Gora će nastaviti da obavještava Komisiju o industrijskoj politici Crne Gore (2019-2023) i aktivnostima koje sprovodi kroz njene akcijske planove.*

4. TRGOVINA

Što se tiče trgovinske statistike, EK je navela da je ukupna bilateralna trgovina između EU i Crne Gore 2020. godine opala za nešto više od 20% prema statistici EIT-a zbog pandemije COVID-19, pri čemu je EU ostala glavni trgovinski partner Crne Gore. Što se tiče bilateralne trgovine sa EU, dalje je napomenuto da je Crna Gora bila najteže pogođena zemlja u regionu, gdje se očekuje značajan pad izvoza turističkih usluga kada budu dostupni podaci. Međutim, EK je istakla da novi podaci iz 2021. pokazuju spor, ali stabilan oporavak. Na osnovu podataka za prvu polovinu 2021. godine, Crna Gora je potvrdila trend rasta u 2021. godini, kako sa članicama EU tako i sa članicama CEFTA-e.

Što se tiče zakonodavnog usklađivanja sa pravnom tekovinom EU, EK je pozdravila tekući rad Crne Gore na kontroli izvoza robe dvostruke namjene, ističući da je ažuriranje Kontrolne liste za izvoz i uvoz robe kontinuiran proces. Podstakla je Crnu Goru da pronađe efikasan način da redovno ažurira svoju kontrolnu listu na najjednostavniji mogući administrativni način, kako bi bila u toku sa godišnjim promjenama koje vrši EU, a Crna Gora je potvrdila da će pokrenuti novi proces u tom pogledu. Što se tiče Zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene, Crna Gora je navela da je većina odredbi najnovije Uredbe EU (821) iz maja 2021. godine sada uključena u revidiranu verziju Nacrta zakona, iako je napomenuto da se pojedini dijelovi mogu integrisati tek kada Crna Gora postane članica EU. Nakon konačnog usvajanja u Skupštini, Crna Gora je pristala da pošalje zakon EK na razmatranje.

EK je najavila svoj plan da 26. oktobra održi Dijalog Zapadnog Balkana o kontroli izvoza (robe dvostruke namjene), na kojem bi se EK pružila prilika da objasni novu Uredbu EU (821) i da razmijeni mišljenja o nedavnim dešavanjima. Takođe je uzela u obzir proces podnošenja zahtjeva Crne Gore za pridruživanje Vasenarskom aranžmanu i Australijskoj grupi. Crna Gora će dostaviti ažurirane informacije o pripremi Nacrta zakona u vezi sa osiguranjem izvoznih kredita, koji će biti razvijen uz podršku EIB i očekuje se da će ga (Vlada) usvojiti u 4. kvartalu 2022. godine.

EK je objavila da je u decembru 2020. produžila svoje autonomne trgovinske mjere (ATM) na Crnu Goru na još 5 godina do kraja 2025. godine, omogućavajući dodatni bescarinski uvoz voća i povrća u EU izvan SSP-a, s globalnom kvotom za vino, koja se može koristiti kada se nacionalna kvota iscrpi.

U vezi sa CEFTA-om, EK je pozdravila crnogorsko usvajanje Dodatnog protokola (DP) 6 o trgovini uslugama, oblasti u kojoj Crna Gora ima prednosti, a Crna Gora je potvrdila da će DP6 biti primijenjen odmah nakon što ga ratifikuje Skupština. EK je primijetila napredak koji je postignut u pregovaranju o DP7 o rješavanju sporova, a Crna Gora je potvrdila svoje planove za novu rundu pregovora. Što se tiče Zajedničkog regionalnog tržišta (CRM), EK je konstatovala dobro funkcionisanje Zelenih koridora, a Crna Gora je pristala da posveti posebnu pažnju pitanju prava intelektualne svojine, uključujući i mogući projekat koji u ovom okviru vodi EUIPO.

Konačno, EK je zahvalila Crnoj Gori na koordinaciji svojih stavova sa EU u okviru STO.

EK je zahvalila Crnoj Gori na pruženim informacijama o njenim pregovorima o sporazumima o slobodnoj trgovini sa različitim partnerima, kao što su EFTA, Turska i UK. Što se tiče pregovora o bilateralnim investicionim ugovorima (BIT) sa trećim zemljama, Crna Gora je istakla da je novi crnogorski BIT model usvojen od strane Vlade 30. jula 2021. godine u skladu sa standardima EU i najboljom međunarodnom praksom. Crna Gora je dalje objasnila da planira da koristi novi BIT model kao osnovu za nove buduće sporazume, napominjući da CRM akcioni plan podrazumijeva obavezu pregovaranja o međunarodnim investicionim sporazumima (IIA) za privredu između EU i svake od šest ekonomija zapadnog Balkana na osnovu regionalno prihvaćenih standarda za IIA pregovore. Pozivajući se na ovu obavezu, Crna Gora je istakla da će jedan od glavnih nacionalnih prioriteta biti pregovaranje o sporazumu o zaštiti investicija između Crne Gore i EU, koji bi kroz ovaj proces rezultirao revizijom 80% crnogorskih ugovora.

Operativni zaključci:

- 1. Crna Gora će informisati EK o parlamentarnom usvajanju Nacrta zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene i CEFTA Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama;*
- 2. Crna Gora će dostaviti EK tekst Uredbe o osiguranju izvoznih kredita od netržišnih rizika kada bude finalizovana i obavještavati EK o stanju u vezi sa njenim donošenjem.*
- 3. Crna Gora će pronaći efikasan način da redovno ažurira svoju Nacionalnu kontrolnu listu za izvoz i uvoz robe, kako bi bila u toku sa godišnjim promjenama koje vrši EU.*
- 4. Crna Gora se obavezuje da će nastaviti da igra aktivnu ulogu u implementaciji Akcionog plana za Zajedničko regionalno tržište. U tom smislu, Crna Gora će informisati EK o svim dešavanjima u vezi sa mogućim projektom o pravima intelektualne svojine koji vodi EUIPO.*

5. CARINE

Što se tiče zakonskih izmjena, EK je zahvalila Crnoj Gori što je konsultovala EK u vezi sa njenim nacrtom Carinskog zakona i uzela u obzir mnoge njene komentare, uz napomenu da će, kada bude usvojen, u velikoj mjeri uskladiti crnogorsko zakonodavstvo sa Carinskim zakonikom Unije (UCC). Crna Gora je navela da je usvajanje nacrta zakona od strane Vlade predviđeno u 4. kvartalu 2021. godine. EK je takođe potvrdila da razmatra nacrt zakona o kontroli prekursora droga. Što se tiče Pan-Euromed konvencije (PEM) o pravilima porijekla, Crna Gora je naznačila da radi na relevantnim bilateralnim protokolima, za koje se očekuje da će uskoro biti ratifikovani, nakon čega će uslijediti obrada CEFTA protokola od ove jeseni.

Što se tiče nedavne reorganizacije koja utiče na carinsku administraciju, EK je uočila nedostatak pažljivog planiranja i unaprijed informisanja uključenih institucija i partnera, što je problem otežan velikim brojem upražnjenih radnih mjesta, što utiče na zajedničke projekte zbog gubitka stručnosti i znanja. Crna Gora je objasnila da je Pravilnik o sistematizaciji usvojen u julu, a novoformirana Uprava prihoda i carina (UPC) počela je da radi kao jedno tijelo. Takođe je pružila ažurirane informacije o upravljanju ljudskim resursima, ukazujući na to da je više od 1000 radnih mjesta od preko 1500 popunjeno i da su određene funkcije iz prethodnih subjekata, kao što su IT i HR, spojene. Takođe je istakla da je od dosadašnjih načelnika sektora zatraženo da ostanu na svojim funkcijama u svojstvu vršioca dužnosti, a da će, kada Vlada usvoji Kadrovski plan, moći da se izvrši zapošljavanje na 56 otvorenih pozicija, uključujući i mogućnost zapošljavanja tek diplomiranih lica. EK je izrazila spremnost da nastavi punu saradnju, sastanke i međusobne kontakte nakon što se završi proces zapošljavanja.

EK je konstatovala kašnjenje u planovima Crne Gore za pridruživanje Konvenciji o zajedničkom tranzitu, zbog COVID-19, kao i organizacionih i kadrovskih promjena, i pozvala Crnu Goru da uspostavi ažurirani raspored, izražavajući nadu da bi pristupanje moglo biti završeno do kraja 2022. godine, sa stupanjem na snagu početkom 2023. godine. Crna Gora je potvrdila svoju namjeru da nastavi proces u skladu sa ovim vremenskim okvirom, uz podršku projekta koji finansira IPA 2014 za aktivnosti kao što je obuka za uključene zainteresovane strane, npr. preduzeća, banke i carinski službenici.

Što se tiče borbe protiv krijumčarenja duvana, EK je pozdravila nedavno preduzete zakonske mjere za zabranu skladištenja duvana u Slobodnoj zoni Bar, ohrabrujući Crnu Goru da ovaj zakon proprati pojačanim kontrolama i mjerama poboljšanja. Crna Gora je odgovorila da su uspostavljene odgovarajuće procedure. EK je u julu zatražila informacije povodom istrage o krađi, a Crna Gora je istakla dobru saradnju sa policijom, kao i međunarodnim partnerima u cilju dijeljenja obavještajnih podataka u ovom poduhvatu.

EK je izrazila zabrinutost zbog praćenja aktivnosti u drugim slobodnim zonama u Crnoj Gori, a posebno onoj posvijecenoj duvanu u Podgorici, pozivajući Crnu Goru da preduzme neophodne kontrole i obavještava EK o aktivnostima i mjerama u tom pogledu. Crna Gora je objasnila da je UPC organizovala specijalnu jedinicu koja se nalazi u okviru slobodne zone Podgorice, radi vršenja carinskog nadzora, dodajući da su po ovom pitanju ispunjeni svi uslovi zakona. Istaknute su i druge mjere kao što su video nadzor i skeniranje duvanskih proizvoda na izlazu, pojašnjavajući da su cigarete proizvedene u Podgorici namijenjene samo za izvoz. EK je pitala da li UPC posjeduje informacije i može li kontrolisati zemlje odredišta izvoza duvana i povezane kompanije i izvoznike, a Crna Gora je naznačila da će odgovoriti u pisanoj formi.

EK je ohrabрила Crnu Goru da nastavi saradnju sa OLAF-om i državama članicama EU o uzajamnoj administrativnoj pomoći, uz blagovremene i potpune odgovore. Takođe je pozvala Crnu Goru da nastavi svoje napore na implementaciji Protokola Okvirne konvencije o kontroli duvana (FCTC), posebno člana 8 o režimu praćenja. Crna Gora je dostavila najnovije informacije o upotrebi markica za kontrolu kretanja akciznih proizvoda kao i o regulatornom okviru za obilježavanje duvanskih proizvoda. Crna Gora je navela da joj je potrebno više informacija za dalju saradnju sa OLAF-om, ističući da je izabrana kao jedna od zemalja za implementaciju projekta FCTC 2030. EK je postavila pitanje o rasporedu za obezbjeđivanje potpunog režima praćenja u okviru FCTC, a Crna Gora je naznačila da će odgovoriti u pisanoj formi.

Crna Gora je izrazila interesovanje za učešće u EU Programima Carina i Fiskalis, a EK je razjasnila način obračuna ulaznih karata.

Operativni zaključci:

1. Crna Gora da završi administrativnu reorganizaciju Uprave prihoda i carina (UPC) i da se pozabavi stalnim problemima sa kadrovima i IT;
2. Crna Gora će kontinuirano obavještavati EK o svim promjenama Nacionalnog plana projekta za pristupanje Konvenciji o zajedničkom tranzitu;
3. Komisija će podijeliti prvi nacrt Sporazuma kojim se predviđa učešće Crne Gore u Carinskom programu E;
4. Crna Gora će nastaviti sa mjerama za borbu protiv krijumčarenja duvana, uključujući intenziviranje sistema kontrole i nadzora u slobodnim zonam;

5. UPC će nastaviti sa aktivnostima na implementaciji Protokola Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana (FCTC) za eliminisanje nelegalne trgovine duvanskim proizvodima u okviru svog mandata, posebno njenih članova o praćenju i slobodnim zonama;
6. U pogledu uzajamne administrativne pomoći u carinskim pitanjima, Komisija i Crna Gora će jedna drugoj dostavljati ažurirane liste kontakt osoba (elektronskim putem).

6. OPOREZIVANJE

Što se tiče zakonodavstva i institucionalnih/administrativnih kapaciteta, EK je čestitala Crnoj Gori na dobrom napretku u usvajanju i implementaciji Zakona o fiskalizaciji. Crna Gora je dostavila najnovije informacije o implementaciji zakona, sa detaljima o broju registrovanih uređaja, zaposlenih, informatičkih kompanija i robe, ukazujući da će identifikacija prioriternih revizija i uvođenje e-fiskalizacije biti prioritet u narednom periodu. Takođe je obezbijedila stanje upravljanja bazom podataka poreske uprave, uključujući i čišćenje podataka uz podršku Svjetske banke.

EK je ohrabrila Crnu Goru da nastavi sa rješavanjem preostalih slabosti identifikovanih procjenom TADAT (Dijagnostički alat za procjenu upravljanja porezima) 2015. godine, kao što su upravljanje dugom i nedostatak pristupa finansijskim informacijama o poreskim obveznicima, kako bi se poboljšala sposobnost Uprave prihoda i carina (UPC) da vrši revizije fokusirajući se na poreske obveznike većeg rizika. Crna Gora je navela da Svjetska banka podržava praćenje pitanja identifikovanih od strane TADAT-a.

Što se tiče upravljanja PDV-om, EK je naglasila potrebu za analizom rizika, uključujući upotrebljivost i ažuriranje povezanog softvera, pozivajući se i na podršku Svjetske banke i MMF-a u tom pogledu. Crna Gora je navela da je potrebno prilagoditi analizu rizika za novu organizaciju (UPC), sa daljim zahtjevima za donatorskom podrškom. EK se raspitivala za detalje u vezi sa primjenom nove stope poreza na dohodak građana od 80% na neprijavljene prihode utvrđene na osnovu razlike vrijednosti imovine na kraju i na početku kalendarske godine, umanjene za iznos prijavljenih prihoda. Crna Gora je objasnila da je ova poreska stopa propisana Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica, a da će pravni osnov za utvrđivanje poreskih obaveza biti propisan Zakonom o poreskoj administraciji, koji je u skupštinskoj proceduri.

Što se tiče uticaja situacije COVID-19 na poreske prihode Crne Gore, EK je navela da su se poreski prihodi blago oporavili u odnosu na brojke iz 2020. godine, ali su prihodi, posebno od PDV-a, ostali znatno ispod nivoa iz 2019. godine. Međutim, smatra da su usvojene mjere bile dobro ciljane i proporcionalne, naročito blago povećanje praga za registraciju PDV-a i skraćivanje kašnjenja za povrat PDV-a.

Što se tiče obaveza Crne Gore prema OECD Inkluzivnom okviru BEPS-a i MAA Konvenciji, EK je zatražila od Crne Gore da pojasni planirani rok za razmjenu informacija nakon usvajanja Zakona o poreskoj administraciji. Crna Gora je objasnila da se očekuje da će Zakon biti usvojen do kraja 2021. godine, nakon čega će uslijediti izrada podzakonskih akata i priprema automatske razmjene podataka o finansijskim računima. Istaknuto je i da će se novim Zakonom o kreditnim institucijama ukinuti bankarska tajna, koja će omogućiti finansijskim institucijama da dostavljaju podatke o računima.

EK je navela da dozvoljavanje izletničkim brodovima koji napuštaju teritorijalne vode Crne Gore da nabavljaju robu bez akcize nije u skladu sa pravnim tekovinama EU, ističući i trošak za državni budžet Crne Gore i uticaj na životnu sredinu, dodajući da ta praksa predstavlja značajnu konkurentsku prednost za operatora marine u

smislu konkurencije s ostalima na Jadranu.

Operativni zaključci:

1. *Crna Gora će redovno izvještavati o svom napretku ka ispunjavanju svojih obaveza o automatskoj razmjeni informacija OECD-a.*
2. *Crna Gora da nastavi sa implementacijom Akcionog plana koji se bavi pitanjima istaknutim analizom TADAT (dijagnostički alat za procjenu upravljanja porezima).*
3. *Crna Gora da prati strateški plan za sprječavanje odliva kvalifikovanog i obučenog osoblja, posebno kada je u pitanju pristupanje EU;*
4. *Crna Gora da preduzme korake za izmjene i dopune Zakona o porezu na dodatu vrijednost i da ukloni PDV i druga oslobođenja koja nisu usklađena sa pravnim tekovinama EU.*
5. *Komisija će podijeliti prvi Nacrt sporazuma kojim se predviđa učešće Crne Gore u programu EU Fiskalis.*